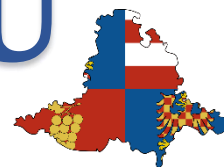

Monitoring EU

OBSAH

Aktuality z EU

Zprávy z evropských institucí

Zprávy z činnosti Zastoupení regionu

Kalendář

Aktuality z EU

Španělsko se stalo poslední zemí, která ratifikovala **protokol o vstupu Severní Makedonie do NATO**. Úterní zasedání horní komory španělského parlamentu, na kterém senátoři (většina z nich přes internet) schválili protokol o přistoupení Severní Makedonie k Severoatlantické alianci, trvalo pouhé čtyři minuty. Protokol schválilo 243 z 265 senátorů a 21 se zdrželo. Parlament má kvůli koronaviru přerušena zasedání, dnešní jednání se však muselo uskutečnit, protože se jednalo o poslední den lhůty pro schválení daného dokumentu. Dle agentury Europa Press už ratifikaci podepsal i král a teď už zbývá jen formálně uložit listinu do Washingtonu. O členství v NATO usilovala Makedonie řadu let, kvůli sporu o název země s Řeckem však byly její snahy neúspěšné. Zahájit vstupní proces umožnila až dohoda Atén se Skopjí, která změnou názvu Makedonie na Severní Makedonie vyřešila letitý spor obou zemí. Po dokončení procesu se stane Makedonie už **30. členem NATO**.

Představitelé zemí G7 (Kanada, Německo, Francie, Velká Británie, USA, Japonsko, Itálie) spolu s lídry institucí EU v pondělí prostřednictvím videokonference konzultovali **společná opatření v boji s koronavirem**. Zástupci všech zemí hodlají spolupracovat a koordinovat svá úsilí, chránit zdraví občanů, zajistit dostupnou lékařskou péči, dále pak podpoří společný výzkum možné vakcíny a také zavedou opatření na zmírnění ekonomických dopadů. Česká republika je ve skupině G7 zastoupena prostřednictvím unijních institucí – za ty se jednání účastnil předseda Evropské rady Charles Michel a předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová. Státy se také zavázaly ke sdílení epidemiologických dat pro lepší porozumění situace a zefektivnění boje proti šíření viru, a také ke koordinaci sdílení na online platformách, aby měli občané přístup k relevantním informacím. Země chtějí také podpořit zaměstnance a podnikatele v nejzasaženějších odvětvích.

Unijní diplomaté varují před **dezinformační kampaní**, kterou spustilo Rusko v souvislosti s šířením koronaviru. Dezinformační kampaň je podle Evropské služby pro vnější činnost (ESVA) namířena proti Západu, má **zhoršit dopad pandemie a vyvolat paniku**. Zvýšenou aktivitu ruských dezinformátorů potvrdil ve středu také mluvčí Evropské komise s tím, že Brusel registruje v souvislosti s koronavirem výrazný nárůst počtu dezinformací šířících se mj. od „zdrojů z Ruska nebo těch v minulosti identifikovaných jako prokremelské“. Mluvčí Kremlu naopak označil tato tvrzení za nepodložená a postrádající zdravý rozum. Za účelem vypátrání původce nepravdivých informací posílá Komise monitoring sociálních sítí pravidelně k analýze.

Kvůli pandemii koronaviru bylo **odloženo další kolo rozhovorů** o budoucích obchodních vztazích mezi Evropskou unií a Británií plánované na středu 18. března. Londýn však předpokládá, že do Bruselu v blízké době zašle návrh na uspořádání vztahů po konci přechodného období, do kterého Británie vstoupila po odchodu z Evropské unie 31. ledna. Obě strany nadále hodlají v jednání pokračovat a jsou proto v pravidelném kontaktu. Do budoucna jsou zvažovány také alternativní způsoby komunikace, jako například videokonference. Celou situaci by však mohl zkomplikovat fakt, že hlavní unijní vyjednavatel brexitu Michel Barnier byl v týdnu pozitivně testován na nový koronavirus. Mnoho expertů se také domnívá, že kvůli problémům způsobeným koronavirem **bude nutné zmíněné přechodné období prodloužit**. Britská vláda nicméně zatím trvá na tom, že se bude držet plánovaného časového rozvrhu. Navzdory pandemii tak chce Londýn dojednat dohodu o budoucích vztazích s EU po brexitu do konce letošního roku.

Přibližně 80.000 občanů Evropské unie se chce v současnosti kvůli šíření koronaviru **vrátit do svých zemí** ze států mimo EU. Zajištění jejich návratu je v první řadě na jednotlivých zemích, Brusel však může dle mluvčího Evropské komise pomáhat například v rámci kontaktů s úřady mimounijních států. Unijní lídři se také v úterý prostřednictvím videokonference shodli na uzavření vnějších hranic evropského bloku – opatření začne platit hned poté, co je zavedou všechny státy na vnějších hranicích EU. Lídři unijních zemí také souhlasili s doporučením Evropské komise pro kontroly na vnitřních hranicích. Mezi země, které doposud kontroly na vnitřních hranicích zavedly, patří deset států EU: Česká republika, Maďarsko, Polsko, Rakousko, Německo, Španělsko, Portugalsko, Dánsko, Estonsko a Litva.

Vláda ČR na mimořádném zasedání ve středu 18. března schválila několik nových opatření v souvislosti s bojem proti šíření koronaviru, mj. **zákaz pohybu a pobytu mimo bydliště bez ochranných prostředků dýchacích cest**. Jako ochranné prostředky se počítají roušky, respirátory, ústenky, šátky, šály či jiné prostředky, které brání šíření kapének. Zároveň byl pro seniory nad 65 let speciálně vyčleněn čas k nakupování potravin, který byl hned následující den opětovně upraven – aktuálně mají tedy **senioři vyčleněn čas pro nákup mezi 7:00 a 9:00 hodin ráno**. Dále byly zpřísněny podmínky pro přeshraniční pracovníky, tzv. pendlery a bylo schváleno převedení dalších prostředků z operačních programů Ministerstva průmyslu a obchodu, a to až ve výši 10 miliard korun. Seznam všech opatření a další informace související s aktuální situací jsou dostupné na stránkách Úřadu vlády ČR [zde](#).

Evropským stromem roku 2020 se stala Chudobínská borovice z České republiky. Královna zatopeného údolí, jak je této borovici přezdíváno, soutěžila spolu s dalšími 15 finalisty o titul Evropský strom roku, jehož letošní ročník byl jubilejním desátým. Se ziskem 47.226 hlasů a velkým náskokem získala titul právě tato česká zástupkyně. Vítězství je o to víc radostné, že tento titul míří do České republiky **vůbec poprvé**. S Českou republikou je však tato anketa spojena víc, než by se mohlo zdát – jedná se totiž o původně malou anketu brněnských ochránců přírody, která se od roku 2002 proměnila v mezinárodní soutěž se slavnostním vyhlášením v budově Evropského parlamentu. Letošní slavnostní vyhlášení však kvůli okolnostem proběhlo pouze on-line. Všechny soutěžní stromy a kompletní výsledky jsou dostupné [zde](#).

Ve snaze bojovat proti ekonomickým dopadům koronaviru na ekonomiku eurozóny nakoupí Evropská centrální banka (ECB) **finanční aktiva za 750 miliard EUR** (20,8 bilionu korun). O novém programu informovala ECB ve středu po neplánované schůzce Rady guvernérů. Program poběží do konce letošního roku a bude se vztahovat na dluhopisy státního i soukromého sektoru. Kromě nového plánu ECB už také slíbila, že letos natiskne nové peníze za 1,1 bilionu EUR (30,6 bilionu korun). Nový program nákupů dluhopisů představuje zhruba šest procent hrubého domácího produktu (HDP) eurozóny. Nákupy dluhopisů mají pokračovat do doby, než skončí „krizová fáze“ epidemie. Poprvé budou do nákupu zahrnuty také komerční cenné papíry nefinančních společností či dluh Řecka; dle řeckého ministra financí koupí ECB dluhopisy za 12 miliard EUR. ECB bude nadále nakupovat cenné papíry podle podílu jednotlivých zemí v bance, takzvaného kapitálového klíče. Upozornila nicméně, že bude flexibilní a že se může od tohoto pravidla odchýlit.

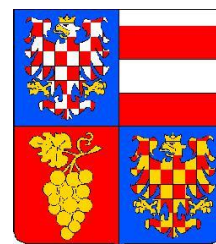
Státy EU ve čtvrtek formálně schválily návrh Evropské komise na **vytvoření nouzového fondu** ve výši 37 miliard EUR (asi 990 miliard korun) na boj proti šíření koronaviru a zmírnění jeho ekonomických dopadů. Zmíněný fond bude naplněn převážně nevyčerpanými penězi na kohezní politiku. Nejvíce má z tohoto balíku dostat Polsko, jemuž připadne 7,4 miliardy EUR. Nejvíce postižená Itálie má obdržet 2,3 miliardy, méně než například Slovensko. Česko bude moci využít téměř 1,2 miliardy EUR. Státy souhlasily také s tím, že další téměř miliarda EUR pomůže nejzasáženějším státům v rámci Fondu solidarity sloužícího běžně pro zmírňování následků přírodních katastrof. Komise by chtěla finance rozdělit co nejdříve a počítá s tím, že pro jejich utracení budou platit výrazně volnější pravidla než pro běžné zdroje z fondů na podporu méně rozvinutých regionů. Financovat se z něj má například lékařské vybavení či pomoc pro nejzasáženější odvětví. Aby mohly začít jednotlivé země finance čerpat, je ještě potřeba souhlasu Evropského parlamentu.

Evropská komise vytvoří **fond zásob zdravotnických ochranných pomůcek** či ventilátorů potřebných v boji s koronavirem. Fond by měl být vytvořen co nejdříve, jak to bude možné a bude k dispozici zemím, kterým pomůcky pro aktuální potřeby chybí. Budou v něm mj. plicní ventilátory a další vybavení pro jednotky intenzivní péče, ochranné pomůcky, vakcíny a léky či potřeby pro laboratoře. Brusel již vypsál několik tendrů na nákup ochranných prostředků i nemocničního vybavení. Pořizovat by měl začít v těchto dnech a mezi státy by je měl poté distribuovat v rámci systému společných nákupů, do kterých se přihlásila většina unijních zemí. Celou situaci však komplikují zákazy vývozu a další omezení, která byla zavedena v některých zemích a kvůli nimž nebylo pro Komisi jednoduché sehnat dodavatele a některá řízení se zdržela.

Evropský parlament se rozhodl v rámci prevence šíření koronaviru **zrušit až do léta svá plenární zasedání ve Štrasburku** – místo čtyřdenních zasedání tak budou poslanci zasedat vždy jen dva dny v Bruselu. Běžná dvoudenní zasedání, která se za normálních okolností odehrávají v belgické metropoli a doplňují štrasburská jednání, Parlament rovněž zrušil. Nejbližší hlasování parlamentu je nově na programu příští čtvrtek, tedy 26. března. Úpravu jednání diskutuje také Rada ministrů EU. Provoz již omezil také Soudní dvůr EU.

Zprávy z činnosti Zastoupení regionu

Kvůli aktuální situaci kolem šíření nového typu koronaviru bylo dočasně pozastaveno pořádání konferencí a dalších akcí. Zastoupení se tedy žádných akcí v tomto týdnu neúčastnilo.

Kalendář

Kvůli aktuální situaci kolem šíření nového typu koronaviru byla pozastavena většina zasedání a rozprav evropských institucí.

Zdroje využívané pro Monitoring EU:

www.euroskop.cz; www.euractiv.cz/com; www.ihned.cz; <https://ec.europa.eu/czech-republic/>,
<http://www.europarl.europa.eu/portal/cs>